

Perspectief in flexibel reageren op nieuwe situaties

Aanpak coronacrisis: Vigdis van der Giesen

Toen de coronacrisis begon, gooide de HefGroep in Rotterdam de al beperkte meerjarenplanningen overboord. 'Ik zie nu veel perspectief in flexibel reageren op situaties die op je afkomen,' zegt Vigdis van der Giesen, directeur-bestuurder van de HefGroep in Rotterdam. Zij pleit voor meer begrip voor jongeren, van wie volgens haar 'enorme offers' worden gevraagd. Zij vreest een economische crisis, een toename van kansenongelijkheid en bezuinigingen op sociaal werk. 'Juist daarom moeten wij onze kansen pakken door goed te laten zien hoe onze pedagogisch medewerkers en schoolmaatschappelijk werkers preventief werken en wat dat oplevert. En hoe onze jongerenwerkers ervoor zorgen dat jongeren hun plek vinden in onze maatschappij, óók juist in deze tijd met zijn ingrijpende beperkingen. Dit alles natuurlijk in nauwe samenwerking met het onderwijs en de jeugdzorg.'

'De HefGroep richt zich als innovatieve, maatschappelijk verantwoord opererende onderneming op het jonge kind, jeugdwerk en jeugdhulpverlening. Wij maken specifiek de keuze voor de jeugd uit Rotterdam en omstreken. Kansrijk en veilig opgroeien, talenten ontwikkelen en naar vermogen inzetten in de samenleving: de jeugd is de toekomst,' lezen we op de website van de HefGroep in Rotterdam. Waarbij benadrukt wordt dat er altijd gehandeld wordt vanuit de kennis van grootstedelijke vraagstukken.

De HefGroep omvat het Servicebureau en drie werkmaatschappijen: de Rotterdamse Peuterschool, het School Maatschappelijk Werk Rijnmond en Stichting JOZ. De Rotterdamse Peuterscholen van Peuter & Co bieden ouders en peuters een vertrouwde en veilige omgeving met optimale ontwikkelingskansen voor peuters om hen voor te bereiden op een succesvolle schoolloopbaan. De Peuterscholen werken nauw samen met het basisonderwijs.

Het School Maatschappelijk Werk Rijnmond biedt 'een veilige haven' voor kinderen 'die iets op hun hart hebben, die niet voldoende gezien of gehoord' worden. 'Als schakel tussen thuis, school en de buurt verheldert de schoolmaatschappelijk werker de hulpvraag en begeleidt het kind en de ouders, leerkrachten en IB'ers bij het zoeken naar een oplossing.'

De jongerenwerkers van Stichting JOZ werken als 'adviseurs van de straat'. Zij zijn *streetwise* en *booksmart* en richten zich 'op ontmoeting, ontwikkeling, ontplooiing, opvoeding en signalering'. Hun netwerk beperkt zich niet tot welzijn, maar is eveneens 'verankerd in de domeinen veiligheid, zorg en onderwijs'.

Wat heeft de coronacrisis aan het werk op de Peuterscholen veranderd?

'Veel dingen die eerst vast leken, blijken vloeibaar te worden. Binnen één week hebben onze professionals een website (www.thuismetjepeuter.nl) uit de grond gestampt, die ouders elke dag nieuwe tips geeft over wat ze met hun kinderen kunnen doen. Simpele activiteiten

met spullen die iedereen wel in huis heeft. Bijvoorbeeld voorwerpen op kleur bij elkaar leggen. Tekeningen maken van stoepkrijt. Huisjes maken van plastic flacons. Opdrachtjes als eerste stapjes om te leren rekenen. Alle berichtjes zijn goed geïllustreerd, omdat veel ouders laag opgeleid of laag geletterd zijn. En er staat ook altijd een link bij naar het digitale voorleesboek. Bovendien zijn alle ouders vanaf het begin van de coronacrisis minstens één keer per week door onze medewerkers gebeld met de vraag hoe het thuis gaat, of ze tips nodig hebben en dergelijke. Alle ouders hebben een pakketje gehad met spelletjes en met educatieve en creatieve activiteiten. Ook is er succesvol

geëxperimenteerd met videobellen met de peuters. Een nuttige aanvulling op onze toekomstige dienstverlening wanneer een peuter om wat voor reden dan ook niet op de peuterschool aanwezig kan zijn. Voor kinderen van ouders met cruciale beroepen en voor kwetsbare peuters zijn de Peuterscholen steeds open gebleven. Omdat weinig ouders daar bij ons gebruik van maakten, hebben we kinderen op een aantal locaties geclusterd. Ook hebben we samengewerkt met kinderopvang-aanbieders in de wijken, waar peuters van ons naar toe konden gaan. Daarbij hanteerden we het principe dat de pedagogisch medewerker het kind volgt. Oftewel: een voor het kind bekende pedagogisch medewerker ging met het kind mee naar de betreffende kinderopvanglocatie om daar aan het werk te gaan.'

Wat betekenden die gesloten scholen voor het schoolmaatschappelijk werk?

'De schoolmaatschappelijk werkers hebben hun hulpverlening online doorgezet. Toen ook kinderen uit kwetsbare gezinnen welkom waren in de noodopvang op school, hebben zij online gesprekken met deze ouders gevoerd om dit met hen te bespreken. Er was stadsbreed zorg dat ouders van deze kinderen zich hierdoor gestigmatiseerd zouden voelen, maar dat bleek erg mee te vallen. Over het algemeen zijn de contacten met ouders goed, waardoor het voor de schoolmaatschappelijk werker makkelijk voortborduren was op de al opgebouwde vertrouwensrelatie. De schoolmaatschappelijk werkers hebben een cruciale functie vervuld in het bereiken van kwetsbare gezinnen. Met de opening van het basisonderwijs zijn ook onze schoolmaatschappelijk werkers weer in de scholen te vinden. De *face-to-face* gesprekken voeren ze uit op school. Plannings en rapportages maken doen ze zoveel mogelijk thuis. Dit is een trend die we nu zien bij alle werkmaatschappijen. Administratieve werkzaamheden en teamvergaderingen worden zoveel mogelijk vanuit huis gedaan. Het andere werk wordt uitgevoerd in onze accommodaties of op straat.'

Zou het goed zijn als medewerkers ook ná de coronacrisis meer thuis werken?

'Aanvankelijk dachten we dat het lastig was om medewerkers in ondersteunende diensten thuis te laten werken. Maar in korte tijd ontdekten we dat er heel veel op andere manieren kan! Daardoor ga je ook anders nadenken over de toekomst. Als we meer duurzaamheid willen, wat de opgroeiende jeugd ook ten goede komt, moeten we dan nog allemaal elke dag op kantoor willen zitten en op dezelfde tijden in de file staan? Aan de andere kant mis je sociale contacten als je allemaal thuis werkt. Ik zou het thuis werken ook na de crisis willen blijven stimuleren. Het gaat trouwens niet alleen om thuis werken, maar om flexibeler inspelen op waar én wanneer je nodig bent.'

Gaan jongeren zich niet steeds meer tegen de voorzorgsmaatregelen verzetten? Hoe gaan jullie jongerenwerkers hiermee om?

'Via sociale media wijzen we de jongeren op het belang van de voorzorgsmaatregelen en er is ook een goed filmpje over gemaakt op #CoronaNoJoke <https://www.youtube.com/watch?v=1ATEiAjTMfg> Ons jongerenwerk was al ver met de ontwikkeling van *online* jongerenwerk, waar we goed gebruik van maken in de coronacrisis. Jongerenwerkers hebben allerlei *challenges* en andere activiteiten

JOZ ONLINE ACTIVITEITEN

ma. 23 t/m wo. 25 maart

MAANDAG 23 MAART

16.00 uur **SPORT - Stay Home Workout met Mike!** — [@joz_mic](#)
Zorg dat je om 16.00 uur op Mike's profiel bent voor een nieuwe workout van max 12 minuten.

20.00 uur **QUIZ - De juiste mening!** — [@joz_illass](#)
Speel mee met de Sketch-quiz en win een voucher van € 50,-.

DINSDAG 24 MAART

16.00 uur **SPORT - Stay Home Workout met Mike!** — [@joz_mic](#)
Zorg dat je om 16.00 uur op Mike's profiel bent voor een nieuwe workout van max 12 minuten.

20.00 uur **VRAGENUURTJE - Live met Mo!** — [@joz_mo](#)
Mohamed beantwoordt live op insta zoveel mogelijk van jullie vragen.

WOENSDAG 25 MAART

12.00 uur **SPORT - Stay Home Workout met Mike!** — [@joz_mic](#)
Zorg dat je om 12.00 uur op Mike's profiel bent voor een nieuwe workout van max 12 minuten.

16.00 uur **KUNST - Stay Home Cartoons met Illass!** — [@joz_illass](#)
Zorg dat je om 16.00 uur op Illass' profiel bent voor een cartoon challenge

20.00 uur **QUIZ - De juiste mening!** — [@joz_germain](#)
Speel mee met de Sketch-quiz en win een voucher van € 50,-.

#stayhome

#onlinejongerenwerk

online georganiseerd. Maar ze zijn ook steeds de straat op gegaan om met jongeren in gesprek te gaan en blijven. In deze coronacrisis vragen we enorme offers van onze jongeren. Zij zitten in een leeftijdsfase waarin zij in groepen hun identiteit ontwikkelen. Zij worden enorm in hun vrijheid beknot en over het algemeen houden ze zich goed aan de regels. Ze moeten thuis hun lessen volgen en huiswerk maken. Veel jongeren moeten dat doen in kleine woningen, waar dan ook nog een broer en een zus bezig zijn met hun huiswerk op een gedeelde laptop en de jongste van het gezin gewoon wil spelen. Maar hoe lang kun je met al die beperkingen doorgaan? Nu mag je met maximaal tien personen onder begeleiding georganiseerd sporten, maar samen napraten niet. Er is veel grijs gebied. In actualiteitenprogramma's is weinig aandacht voor jongeren, terwijl ook zij door de coronacrisis zwaar worden getroffen. Voor mij is het minder erg om een jaar niet op vakantie te gaan. Voor jongeren zijn al die beperkende voorzorgsmaatregelen veel ingrijpender.'

Welke les trek jij uit jullie ervaringen in deze coronacrisis?

'Je ziet overal dat organisaties voor sociaal werk snel de schouders eronder zetten. Problemen aanpakken. Zelf heb ik altijd al een groot vertrouwen gehad in onze medewerkers. Die hoeft je niet achter hun velden te zitten, ze willen hun werk goed doen. Ze zijn flexibel, kunnen snel schakelen. Onze meerjarenplanningen hadden we al beperkt tot een enkel A4tje, dikke plannen hebben we overboord gegooid. Daarbij geldt voor mij: maak het simpel. Het is belangrijk om geen kant en klaar plan te schrijven of te verwachten van medewer-

kers, maar kaders te schetsen waar binnen gewerkt kan worden. Zorg dat je helder hebt waar je naar toe wilt, maar blijf flexibel in hoe je dat gaat bereiken. Als iemand mij vier maanden geleden had verteld hoe wij nu werken, had ik hem voor gek verklaard! Ik zie nu veel perspectief in flexibel reageren op situaties die op je afkomen. Voorwaarde is dan wel dat de randvoorwaarden en de bedrijfsvoering op orde zijn, bijvoorbeeld rond ICT en de informatievoorziening, zodat alle medewerkers hun werk goed en met de juiste informatie kunnen doen. De contacten met opdrachtgevers moeten ook goed zijn. Je moet investeren in die relatie. Dan is het ook makkelijker om problemen snel en anders aan te pakken dan je in eerste instantie met die opdrachtgevers had afgesproken.'

Zie jij nieuwe kansen en bedreigingen voor sociaal werk?

'Bedreigingen sowieso. Er komt natuurlijk een economische crisis aan. Al die miljarden moeten op de een of andere manier ook weer worden terugbetaald. Er zal zeker weer een bezuinigingsgolf op ons land afkomen. De kansengelijkheid lijkt toe te nemen, dat baart me ook zorgen. Gelukkig hebben we in de coronacrisis het sociaal werk goed op de kaart kunnen zetten. Dat brengt nieuwe kansen met zich mee en die moeten we benutten. Zorgprofessionals worden terecht als helden gezien. Maar sociaal werk is ook erkend als cruciaal beroep. Wij moeten onze kansen pakken door goed te laten zien hoe onze pedagogisch medewerkers en schoolmaatschappelijk werkers preventief werken en wat dat oplevert. En hoe onze jongerenwerkers ervoor zorgen dat jongeren hun plek vinden in onze maatschappij, óók juist in deze tijd met zijn ingrijpende beperkingen. Dit alles natuurlijk in nauwe samenwerking met het onderwijs en de jeugdzorg.'